

ז'ענת זקנים

עלון שבועי להגדלת ורוממות התורה ולומדיה, והחדרת השקפה טהורה ואמתית לכל אחד מישראל

גליון מס': 284 פרשת דברים-שבת חזון, שבת קודש ט' מנחם אב תשע"ט (10 לאוגוסט 2019 למנינים)

בנשיאות מורנו הרב חיים רבי שליט"א

ר"ת	צ"ה	כ"ה	כ"ה
20:43	20:09	19:11	תל-אביב
20:46	20:07	*19:14	ירושלים
20:44	20:10	19:02	חיפה
20:42	20:08	19:10	באר שבע
*לנוהגים 40 דק' 18:54			

"לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה"

1950 שנה לחרבן ביהמ"ק יה"ר שיבנה במהרה בימינו אמן

בס"ד

להקמת שכינתא מעפרא, כיצד?

המשא המרכזי

מורנו הרב שליט"א

העיניים במסירות ואהבה וביטל מעצמו כל מיני מכשירים הגורמים ליצר הרע, ובוזה מחה על כבוד שמים. הוא יזכה לקום בתחית המתים הראשונה. והשאר יקומו אחר כך, בלי לזכות לראות בבנין בית המקדש!

הכוונה הנכונה והרצויה בעבודת ה'

ובספר הברית, של המקובל בקבלה מעשית, חוקר וחסיד לפני 200 שנה (ענין ע"ס הגדולים בערכו), מביא באריכות (סוף מאמר ט"ו) שיש העוסקים בתורה ומתחזקים בתפילה ועושים מצוות כרימון, אבל זה לא לכבוד ה' אלא לצורך עצמם ותועלתם ולא מכוונים לפדות השכינה מהגלות אלא רוצים פרנסה טובה, רוצים בריאות וחיים טובים, רוצים גן עדן ועולם הבא, ולא מכוונים לשם שמים! אבל מי שזכה, יודע שצריך לכוין לקיים את המצוות כדי להרבות כבוד שמים. וכאשר עושים באמת לשם שמים זה פדיון כללי ועולמי, וגם אם אנחנו אנשים קטנים, המצוות שאנו עושים הם גדולים, ועל ידי כוונה נכונה הגאולה מתקרבת מהר מאד מאד. ע"ש.

וזה כדברי רבינו הקדוש הגר"ח מוולוז'ין זיע"א בספר נפש החיים, שיש לכוין בבקשות בתפילה לא רק לטובת עצמנו אלא בעיקר למען כבוד שמים. ולמרות שזה בקשה לצרכים גשמיים, הכוונה צריכה להיות שכאשר הבקשות מתקיימות יותר קל לקדש שם שמים. ויש לכוון כן בכל ברכה ועל כל בקשה שזה להקמת שכינתא, כלומר למען כבוד שמים שנוכל להיות עובדי ה' יתברך טובים יותר.

ועל זה כתוב בווהר הקדוש (פסקת חוקת קפ"ה, ט"ו) כי בי חשק ואפלטוהו אשגבהו ויש ידע שמי, כלומר כל בקשותיו היו לכבוד ה' יתברך. ולכן צריך לכוין היטב באזכרת כבוד שמים, להתאמץ בכוונת אמן, ויהא שמיה רבא.

וכידוע רבינו חיים ויטאל זיע"א בהקדמה לספר הקדוש עץ החיים, מאריך על אותם חכמים בעיניהם הבונים בנין גדול למען התורה ומכוונים שיהיה להם כבוד ופרסום וכיוצא בזה, שהם מעבדים את הגאולה, כי עושים למען עצמם ולא למען ה' יתברך, ע"ש. ומבואר בגמרא (גיטין טז) שבזמן חורבן בית שני היו צדיקים גדולים ונענשו בגלל שלא התאבלו על ירושלים עיר הקודש ע"ש.

ומכאן למדנו, שעל כל צער, קושי, מסירות נפש, ותרנות, עשיית שלום, אמירת מילה טובה, כף זכות, השכמה, שמירת הלשון והעיניים, שמירת הקדושה. שיכוין בכל זה להקמת שכינתא מעפרא, כלומר למען כבוד ה' יתברך. וזה משמח את ה' יתברך, וה' יתברך יש לו נחת רוח גדול בזה (ענין מסילת יצרים פק"י ט"ו).

לסיכום:

מפורש בשולחן ערוך (ס"ח תפ"ח) שיש מצוה להצטער כל השנה על חורבן בית המקדש ועל כבוד התורה, ועל חילול השם ע"ש. וכיצד ניכרים הדברים וכיצד ניתן לעשות זאת? כל פעם ובכל ענין שיש לאדם נזק, צער, קושי מסויים, טורח גדול, ויצר הרע מנסה להכניסו לכעס או לעצבות, יש להפעיל מיד כבוד המשך בעמוד 2

שמו של ה' יתברך מחולל בגויים, יש הרבה שמעזיזים לא להכיר בו - עפרא לפומיהו! אז בעת כזו, יש לנו תפקיד: כביכול לפדות את כבוד ה' מהשבי! ואיך עושים את זה?

תפקידינו הוא לצפות לגאולה, לחכות כל יום למשיח צדקנו, לחכות לרגע בו כל העולם יצעק "ה' אחד ושמו אחד!" זה הפדיון שבויים המרומם והנשגב ביותר.

יש לדרוש ולתבוע ולהצטער עבור בית המקדש

וכאשר יהודי מתאמץ להרבות כבוד שמים, ומצטער על חוסר כבוד שמים, ומתאמץ לקיים את מצוות ה' בשמחה ובאהבה לכבוד ה' יתברך, בזה מראה כמה כבוד שמים יקר בעיניו, וזה הזכות הגדולה לגאולה, זה מה שמביא את הגאולה!

כי יש לדרוש ולעשות תמיד לכבוד ה' יתברך, והנביא ירמיה (פק"ז) צועק, "ציון היא דורש אין לה!" ודרשו חז"ל (סוכה מט) שיש לדרוש ולתבוע ולהצטער ולבקש במיוחד יום יום עבור ציון, שזה בית המקדש וירושלים. וזה עבודה גדולה לשכוח מהצרות שלנו, ולזכור ולבכות תמיד על בית המקדש והמשיח, שעל ידי זה יתרבה כבוד שמים, וזה כעין פדיון שבויים רוחני, כאמור.

כבוד שמים בעפר

בתיקוני הוזהר (פסק"ו ט"ו), מאריך לבאר על התיקון הגדול להקמת שכינתא מעפרא. ומבאר, שכשאין בית מקדש, השכינה בעפר. שכינה הכוונה כבוד שמים, כלומר נכון שה' יתברך מלך העולם, וה' אחד ושמו אחד! אבל בעולם הזה, זה לא ניכר! אין כבוד מספיק לה' יתברך! כי בעוונותינו הרבים, איש הישר בעיניו יעשה (שבתק"ט, בענין יעשה) וזה חילול השם! כלומר: האוויר חלל, ולא רואים בו כבוד שמים! ה' יתברך שוכן איתנו, אבל הכבוד שלו לא ניכר בארץ. וזה סיבת האבלות שיש לכולנו לעשות להצטער על כבוד שמים, לוותר על הכל כדי לקדש שם שמים. כי כאשר המלך מבקש בקשה כולם מוותרים על רצונם לכבודו, ועל אחת כמה וכמה על רצון ה' יתברך שהוא מלך מלכי המלכים! לוותר ולעשות שלום בית, לוותר ולהשלים ולבטל המחלוקת, לוותר ולהרבות שלום, לוותר ולהצטער ולהשכים לבית הכנסת ולהתלהב במצוות, ולהיות זהיר וזריז לכבוד ה' יתברך. כל זה נקרא שעושים מסירות כמו אבלות על ההורים שמתו ל"ע. כך לכבוד ה' יתברך! וזה מרומז בשם החודש מנחם אב! כאילו האבא הגדול ה' יתברך אומר לנו, בני תנחמו אותי, תקדשו שם שמים. לאהוב מה שה' אוהב ולשנוא מה שה' שונא. וגם כשאנשים קטנים כמונו עושים כך, יש בזה רעש גדול בשמים.

וידוע מהריטב"א (סוף תענית) שיהיה פעמיים תחית המתים, הראשונה לאותם שהתאבלו בליבם תמיד על ירושלים, שהם יזכו לראות בבנין בית המקדש יורד מהשמים בבחינת הראנו בבנינו! בבחינת ותחזנה עינינו בשוכך לציון! מי שזכה לשמירת

ימי בין המצרים, אלו הימים שבין י"ז בתמוז לט' באב, שיש מצוה להתאבל בהם באופן מיוחד יותר מכל השנה על חורבן בית המקדש, ועל כבוד שמים שחסר היום בעוונותינו הרבים.

ויש לברר, מה האבלות המיוחדת שיש לעשות בימים אלו? וכיצד אנשים פשוטים כמונו יכולים לעורר על כך ולהביא לידי ביטוי את האבלות על החורבן? ומה עושים עם כל המתאבלים על ירושלים שנפטרו לחיי העולם הבא, ולא זכו לראות את ביאת המשיח ותחיית המתים ובניין בית המקדש, האם הם התאבלו לחינם?

כמו כן ננסה להבין את המשפט: "קודשא בריך הוא ושכינתו" משפט שאנו מזכירים כמה פעמים ביום!

הפדיון שבויים המרומם והנשגב ביותר

להבין את כל הנ"ל יש להקדים, ידועה מעלת מצוות פדיון שבויים, עד שנפסק להלכה (ויד' סימן כ"ה) שמותר להשתמש בכספי הקדש של בית המדרש ותלמוד תורה, עבור פדיון שבויים בידי גויים! כי מי שנמצא בשבי אצל הגויים הוא סכנת חיים כל רגע, לחרב ולרעב רחמנא ליצלן. ולכן, פדיון שבויים מצוה רבה היא (ענין כ"ב ט"ז), וכידוע רבינו הגדול מרן זיע"א פסק שצריך לשחרר גם יותר מאלף מחבלים כדי להציל את החייל גלעד שליט הי"ו, וכך עשו הלכה למעשה. ואף שאמרו חז"ל (מגילה ט"ז) גדול תלמוד תורה יותר מהצלת נפשות, אין זה מוריד מחשיבות פדיון שבויים, כי אכן תורה, אין למעלה הימנה!

ויש עוד סוג של פדיון שבויים, שגדול יותר מהפדיון הנוכרי! והוא, להציל נשמות של אנשים תועים וטועים מדרך התורה והיראה, להצילם ולחזקם ולקרבם ליהדות! וזה גדול יותר מלהציל חיי אדם בלבד. כי כידוע, גדול המחטיאו יותר מההורגו! ולכן עדיף וצריך להביא תלמיד חכם רב גדול לבית הכנסת / לקהילה / לצבור, ולכל התושבים. וזה מצוה יותר מלהביא חזן, או לערוך שיפוצים בבית הכנסת, ולהחליף ריהוט וכיוצא בזה. הצלת נפשות רוחנית היא פדיון שבויים הגדול ביותר (ענין כ"ב ט"ז) ויד' ס"י י"ח).

אמנם, יש עוד פדיון שבויים גדול יותר משני הפדיונות הנוכריים! והוא, לדאוג ולהתאמץ במסירות נפש ממש לכבד את ה' יתברך. שהרי אין בית מקדש, אין קרבנות, אין עלייה לרגל, אין קיבוץ גלויות, אין תחיית המתים, אין עדיין ביאת המשיח, וכל זה מראה ומבטא חוסר כבוד שמים, וחוסר גדול בהאדרת והגדלת שמו יתברך!!!

כדי שנבין עד כמה חסר כבוד שמים, נתאר לעצמינו מצב הפוך. עם ישראל זוכה לביאת המשיח בבי"א, כל העולם רואה את תחיית המתים, בית המקדש יורד בנוי מהשמים, כל העולם יגידו תמיד "ה' אחד ושמו אחד", הגויים וכל שונאי ה' מבקשים את נפשם למות... כמה כבוד שמים היה? כמה קידוש שם שמים גדול זה?

אבל לצערינו, כל זה איננו!!!

רמות של גאולה

שלום וברכה מורי ורבותי!

שנה נוספת שאנו נפגשים עם היום העצוב ביותר בשנה, יום תשעה באב.

שנה נוספת בה אנו אחראים לחורבן, כי "כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו, כאילו נחרב בימיו". ובמקור (וישאלנו יומא פ"א ה"ט) "כל דור שאינו נבנה בימיו, מעלין עליו כאילו הוא החריבו". כביכול חלילה וחס אנו החרבנו את בית המקדש במעשינו.

שנה נוספת בה אנו מתאבלים, לא שומעים שירים, לא מברכים שהחינו, לא אוכלים בשר, לא שותים יין, וחלקינו אף נוהגים במנהגי אבלות חמורים יותר גם בשנה זו.

שנה נוספת בה אנו מקווים מצפים ומייחלים שתהא זו השנה האחרונה לאבלותנו, ושבמהלכה נזכה לביאת משיח צדקנו ובניית בית קדשנו ותפארתנו.

אז כולנו בטוחים שנשמח שמחה עצומה, נשתתף באירועי חנוכת הבית הגדולים ונהיה חלק מדור חדש שיכיר רק את הטוב והנאצל שבבריאת העולם והשתלשלותו.

אך, האם באמת תהיה לכולם השמחה שלימה?

האם באמת יהיו כולם מאושרים?

והמעניין עוד יותר, האם כל הזוכים להשתתף באותה שמחה, יהיו בעלי אותה רמה של התלהבות ושמחה רוחנית וגשמית?

הגמרא במסכת תענית (ז' ע"ב) מביאה: חכמים אומרים כל העושה מלאכה בתשעה באב ואינו מתאבל על ירושלים - אינו רואה בשמחתה, שנאמר שמחו את ירושלים וגילו בה כל אהביה שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה. מכאן אמרו: כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה, ושאינו מתאבל על ירושלים - אינו רואה בשמחתה.

מדברי הגמרא הללו אנחנו לומדים, שגם בגבול השמחה תהייה כמה רמות, גם שם לא תהיה ההתלהבות והשלימות אחידה.

יהיו את אלו שלא שמעו שירים בכל התקופה, ויהיו את אלו שמצאו היתר כלשהו בגלל תחושה חמצמצה הדומה לתחושת הדיכאון.

יהיו אלו שלא אכלו בשר ולא שתו יין, ואלו "שהתנדבו" לשמח באיזו ברית בכדי להיות חלק מהתהליך ולהסתער על נתח בשר.

יהיו אלו שהקפידו על תיקון חצות מידי יום, ואלו שעשו זאת מידי פעם כשהזדמן.

השמחה תהיה מעגלים מעגלים, ובכל מעגל תהיה רמת שמחה שונה, וככל שהמעגל יהיה פנימי יותר תהיה בו השמחה רבה יותר. בדיוק כמו בחתונות הגדולות והמרשימות, אבל עם הבדל אחד. בעוד בחתונה שכזו ניתן לעבור ממעגל למעגל ולהצטרף לרוקדים בפני החתן, כאן לא תהיה האפשרות הזו. משום שכל אחד יקבל אישור לרקוד דווקא במעגל לו הוא ראו, במעגל בעל רמת השמחה המתאימה לרמת האבלות שלו על החורבן.

בשעות קשות בהן עור התוף משווע לשיר רגש, הרגליים מתחננות למשהו מקפיץ והידיים מתחילות לפזז לכיוון מנגינה כלשהי. כאן יש לזכור שהמלחמה היא לא רק על השעות הללו, אלא על המעגלים הפנימיים בבית המקדש, על המקום השמח ביותר בעולם שעלול להיות נעול בפני מי שלא זוכה להיות שותף אמיתי.

"כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה" אינה רק קריאת שמחה בבוא העת, אלא גם קריאת אזהרה לימים העצובים הללו. שווה להיות חלק ממשפחת הגלות - גם אם לא זוכים בעיני בשר לראות גדלות, בכדי להיות חלק מהשמחה המושלמת בגאולה השלימה בבא העת - כי שם לא יהיה מי שלא יחוש בכך.

יזכנו ה' יתברך להתאבל כיאות, לקיים את מאמר חז"ל בתענית (כ"ז ע"ב) "משנכנס אב ממעטין בשמחה", ובקרוב ממש נזכה לשמחת עולם, שמחת ביאת משיח צדקנו, ובניין בית קדשנו ותפארתנו.

וברוכים תהיו!

המשך מעמוד 1

כלומר על כבוד שמים (הרי"ד זכ קוק שליט"א בספר וילא ילחק לשהו ח"א דף כמט).

וכן מי שמשיקע ומכוין בברכת תשכון, ואת צמח, כי אלו ברכות שבתפילה על כבוד שמים בלבד (ענין כה"ח סימן קמ"ו ס"ק ח) וכן בברכת מגן אברהם ובקריאת שמע ובאמירת יהא שמיא רבא, וזה היסוד של להקמת שכינתא מעפרא.

ויה"ר שבין המצרים יהפך לשמחה בלי מצרים, אמן ואמן.

בית המקדש. וכן אמירת עלינו לשבח בסוף התפילה ג' פעמים ביום, יש לומר כן באימה ויראה, כי יש כאן למתבונן רוח והצלה גדול מאד (משני"ז קל"ב ח).

צדיק, זה מי שמכוון לשם שמים! כולנו עושים מצוות, אבל לשמוח בפורים ולקפוץ ולהתלהב, זה לא קשה! אבל מי שבוכה בתשעה באב, מי שבוכה בתיקון חצות, מי שבוכה באמירת אל מלך והוא רחום בשני וחמישי! זה צדיק שמכוון לשם שמים.

שמים, ולכוין שמוכן לסבול צער זה ומאמין שזה מהשמים. וסובל להקמת שכינתא מעפרא. ולדוגמא אם הוצרך להחליף בגד מסויים שהתלכך, ואפילו בגדי שבת, ולא מסתדר, ולובש בגד לא נקי, ולא כועס, ומכוין לכבוד השכינה, הרי זה תיקון גדול! וזה בגד של אמונה, בגד של בית המקדש! (ענין כפ"ז)

כשי" ע"ז ט"ז.

ועל אחת כמה וכמה על מחלוקות של בין אדם לחבירו שמוכן להשלים לשם שמים, ובזה בונה את

שאלה יפה

ש"ת ממורנו הרב שליט"א

ניתן לשלוח שאלות בדרכים הבאות:

www.aterett.co.il info@aterett.co.il 03-501125

המוכר אומר שהגלידה כשרה, והמוצרים כשרים, והוא גם מראה לנו את הכשרות של הגלידה, האם זה בסדר?
תשובה: אם זה באמת כשר, ורואים תעודה מקורית, ותאריך מתאים עם שם המפעל, והכל מדויק, זה מצוין, ולא נראה שיש בעיה בזה.

לגדל תוכי בבית

שאלה: הילדים רוצים לגדל תוכי בבית, האם יש עם זה בעיה הלכתית?
תשובה: אין בזה בעיה, במידה ויודעים להשתעשע איתו על פי ההלכה. אולם יש להזהר שלא יאכלו בני הבית לפני שנותנים לתוכי לאכול, והתוכי לפני כולם; וגם לדעת שבשבת התוכי מוקצה, ואסור לטלטלו. וגם לדעת, שיש להזהר שלא יהיה בבית ריח רע של צואה מהתוכי, שאם כן יהיה אסור לברך ברכת המזון, ולא ברכות, ולא קידוש והבדלה, ליד הכלוב של התוכי.

מצות התוכחה לאדם המעשן סיגריות

שאלה: האם יש מצות תוכחה, כאשר אדם רואה את חברו החרד לדבר ה', שחזר לעשן סיגריות בימות החול לאחר תקופה ארוכה של חזרה בתשובה מתאוה זו, וכעת הוא חוזר בשאלה ומעשן, ומחלל שם שמים בעיני הרואים?

תשובה: בודאי שיש כאן מצות תוכחה מאהבה, וישראל ערבים זה בזה (סנהדרין כ"ז), ומי שלא מוחה, כאילו הוא חוטא (שבת נ"ה ס"ג), ויתכן להקל בזה, ולומר שאין חובה למחות, ואין חובה להוכיח, משום שלא כולם יודעים שיש בזה עבירה של ממש, ושהרבה גופי תורה תלויים בזה. וכשם שמצוה לומר דבר הנשמע, כך מצוה וכו' (וינמות ס"ה), ולמעשה האריך בזה מרן רבנו זיע"א (וינ"א ח"ה א"ה"ע ס"י ס"ו, ע"ש). וכדאי לתת לו במתנה את הספר של הרב אסחייק שליט"א "חיים ללא עישון", ויתכן שבזה הוא מוסיף להדר בתוכחה.

וכידוע שפלפלו בזה אם המעשן כשר לעדות קידושין, והאם מותר לקנות לו סיגריות מחשש "לפני עיור". וכידוע, שהמעשן נכשל בעוון "ולא תתורו", וביטול עשה של "קדושים תהיו", ועובר על הפסוק "ונשמרתם מאד לנפשותיכם". וכמובן שקשה לקרוא לו עובד ה' יתברך. ועוד, שאינו שמח בקדושת השבת, משום שמחכה בקוצר רוח ליציאת השבת כדי שיוכל לעשן סיגריות, ולכן גם אין לו ברכה מהשבת. ועוד, שדבר זה פוגע לו בשלום בית, גורם לחילול ה' בעיני הרואים וגורם לביטול קידוש ה'. וצריך חכמה גדולה כיצד להוכיחו ולהחזירו בתשובה שלימה.

ברוך ה', ישיבות וכוללים רבים עושים לימוד מיוחד לבין הזמנים עם מלגות טובות. וגם ב"עטרת חכמים" לומדים בהתמדה בבין הזמנים, וכולנו מוזמנים.
ועצה טובה להורים הי"ו, להבטיח לילדים מתנה טובה בזכות ההתמדה בבין הזמנים, ובעזרת ה' יתברך לא נבוש ולא נכלם ולא נכשל לעולם ועד.

לבישת חולצה קצרה בבין הזמנים

שאלה: ידוע שכבוד הרב לא בעד חולצה קצרה לאברכים ובני תורה, אך שאלתי היא, מה הדין בזה בימי בין הזמנים?
תשובה: להתלבש כך בטויל, או בנופש, או בצ'מרם וכיוצא בזה, אין זה נורא כלל, וזה חלק מההתפרקות בקדושה. אבל כל עוד נמצאים בבית המדרש או בבית הכנסת, ובשכונה התורנית שלנו, חבל לשנות. ויתכן שדבר זה יפריע במשך השנה, והבן.

ערוצי קודש אינם מיועדים לציבור החרדי

שאלה: מה דעת הרב לגבי שמיעת רדיו "קול ברמה" למעשה?

תשובה: אם רבנו מרן הרב נאמ"ן שליט"א מדבר שם, אז אין בעיה. ומאידך, אסור לנו לדבר או לפסול אחרים, חס ושלום. כולם אהובים, וכולם רוצים לעשות ועושים דברים טובים כדי לקדש שם שמים.

למעשה עצה טובה, ערוצי קודש אינם מיועדים לציבור החרדי, אלא מיועד יותר לקרב את הציבור הרחב. ולכן משפחה תורנית חרדית, עדיף שישמעו שירים בדיסקים וכדומה בלבד, בלי שדרנים ובלי ערוצים. וכך אתה קובע מה לשמוע, חיזוקים, מוסרים ובעיקר הלכות ויראת שמים.

בית של תורה אינו צריך להיות רחובי, ולכן אין להכניס את השדרן לבית. לשדרנים יש פה גדול ושכל קטן, וצורת הדיבור וגיבובי המלים שלהם אינם מכניסים למשפחה יראת שמים. ובפרט, כשעושים כל מיני טלפונים, ומשמיעים את פלוני ואלמוני על כל מיני נושאים שאין צורך בהם. ואין כאן יראת שמים, וזה מיותר.

עבודה לבחורי ישיבות בבין הזמנים

שאלה: האם מותר לבחורי ישיבות לעבוד בבין הזמנים? ואם כן, באיזה עבודות?

תשובה: אסור בהחלט! עד החתונה, רק תורה ויראת שמים. גיל הרווקות הוא גיל מסוכן, ואין לעשות כלום.
יש בית מדרש לבין הזמנים, וזה מצוין. ואם תרצה תבוא אצלנו.

קניית גלידה מחנות גלידה שאין לה כשרות

שאלה: מה הדין לקנות גלידה מחנות של גלידות שאין ברשותה תעודת כשרות, אולם

לימוד פרקי אבות והלכות ביקור חולים בתשעה באב

שאלה: מה הדין ללמוד בתשעה באב פרקי אבות, האם הדין הוא כמו באבל שמותר (ע"י ילקו"י, וכן בחזו"ע אבולת ח"ט)? והאם ישנם משניות שצריך לדלג, משום שאינם של מוסר? ומה הדין ללמוד בתשעה באב הלכות ביקור חולים?

תשובה: כל מה שצינת מותר. ומה שמחזק ביראת שמים ומביא כובד ראש, הרי זה מצוין.

סעודת מלכים חצי שעה לפני סעודה מפסקת

שאלה: האם זו הנהגה נכונה שאדם יאכל כל מה שירצה לפני הסעודה המפסקת, ולאחר כמחצית השעה יערוך את הסעודה המפסקת כתיקונה?

תשובה: אם יכרך ברכת המזון ממש, ואחר כך שוב יסעד סעודה מפסקת ניחא, אולם כשהסעודות צפופות וצמודות, הרי זה כעין הערמה, ואסור. וזאת משום שאין דרך לאכול כך תמיד, ועיקר התענית היא על הסעודה הראשונה, והוי בכלל נבל וכו'. ובפרט שזה גם לא מתאים לעשות כן בערב תשעה באב, ופשוט.

והנהגה נכונה, לאכול את הסעודה העיקרית כרצונו הטוב לפני חצות היום, ואחר כך יסעד את הסעודה המפסקת בכובד ראש על פי ההלכה בשלימות (וע"י מש"כ סי' תקנ"ג ס"ק כב, וא"ש מלח"ע ע"א).

בין הזמנים נועד לציבור כוחות לקראת הזמן הבא

שאלה: האם בבין הזמנים יש בעיה של ביטול תורה?

תשובה: בין הזמנים נוסד על ידי גדולי ישראל וראשי הישיבות זיע"א, וזמן זה הוא קודש לאברכים היקרים שלנו ולבחורי הישיבות, כדי לתת להם הפסקה ומונחה, וצבירת כוחות לזמן הבא, בעזרת ה' יתברך. וידוע מהגר"א והתפארת ישראל על המשנה באבות, שהתורה נקנית במיעוט שיחה, שזה חיובי מידי פעם להרגע, לפטפט מעט ולקבל כוחות, בבחינת "פיטטיא דאורייתא טבין" (ע"י ירושלמי סוף ברכות), אלא שבשלחן ערוך (ס"י רל"א) מפורש שיש לכונן לשם שמים, ע"ש. ומכל מקום בודאי שצריך להזהר שלא לבטל את הזמן כשאין צורך בכך, ולאחר המנוחה או הטיול או המשחקים, יש לחזור ללימוד התורה בהתמדה עצומה. וזאת כדי שלא נהיה חס ושלום כמו אותו תנא שנמשך אחר היין והרחיצה, ושכח את תלמודו (ע"י שבת קמ"ג). ורבינו הסטייפלר זיע"א העיד על עצמו, שהוציא את הספר "שיעורין של תורה", בזכות הלימוד של בין הזמנים.